

JAARVERSLAG 2023 Stichting Verleden in Zicht.

Inleiding

2023 was een enerverend jaar voor stichting Verleden in Zicht. We hebben onszelf eind 2022 ambitieuze doelen gesteld waarvan we nu kunnen zeggen dat we die allen behaald hebben. Ons 5-hoofdig bestuur heeft overuren gedraaid, maar kreeg gelukkig op onderdelen ook hulp van vrijwilligers, die onmisbaar bleken!

Hieronder leest u waar we ons het afgelopen jaar op gericht hebben en wat we gerealiseerd hebben.

Doel

Stichting Verleden in Zicht heeft tot doel zich in te zetten voor de belangen van binnenlandse afstandskinderen, geadopteerden en hun bloedverwanten/nakomelingen. Te adviseren bij afstands- en adoptie gerelateerde zoektochten en te ondersteunen bij het verkrijgen van advies aangaande professionele, gecertificeerde psychische- en juridische ondersteuning.

Tevens wil de stichting zich richten op het verzamelen, borgen en ontsluiten van het erfgoed van het dossier Binnenlandse afstand en adoptie in de breedste zin.

De gestelde doelen zoals vastgelegd in het jaarplan van 2023 waren:

- Vergroten bekendheid stichting Verleden in Zicht
- Informatievoorziening uitbreiden website
- Podcast uitzetten/bekendheid
- Bijeenkomsten voor Binnenlands afgestanen en/of binnenlands geadopteerden.
- Onderhouden contact relevante partijen op het dossier van Binnenlandse afstand en adoptie
- Vervolgen onderzoek Afstand en Adoptie, commissie de winter.

Vergroten bekendheid stichting Verleden in Zicht

Met name de website en de podcast hebben het afgelopen jaar ervoor gezorgd dat we beter vindbaar en hoorbaar werden als Stichting. Tevens hebben we een nieuwsbrief geïntroduceerd die een aantal malen per jaar wordt verstuurd. Ook hebben we een besloten Facebookgroep en is onze podcast te vinden op Spotify, Apple podcasts, Google podcasts en Podimo.

Het bezoek en gebruik van de website en podcasts is in 2023 enorm gestegen.

Informatievoorziening uitbreiden website

Aan de website is hard gewerkt het afgelopen jaar. Op de website kan iedereen nu informatie vinden over de stichting, wat we doen en waar we voor staan. Je vindt er nieuws over onze activiteiten, nieuws uit de politiek, media maar ook informatie over de verschillende tehuizen waar binnenlands afgestanen verbleven na hun geboorte. Verder is er informatie over archieven te vinden, uitleg over veel gebruikte terminologie in archieven en dossiers en meer informatie over de verschillende soorten dossiers. We besteden aandacht aan de podcast op de website en er is een start gemaakt met de werkzaamheden voor later toe te voegen beeldbank. Tevens is er een contactfunctie ingebouwd voor mensen die meer willen weten over de stichting. De website is meer dan 2.000 keer bezocht. Gedurende 2023 groeide de belangstelling.

Podcast uitzetten/bekendheid

In mei 2023 was de lancering van de podcast “Afgestaan” een feit. Eind december 2023 stonden er 11 afleveringen, een compilatie en een special over onze ontmoetingsdag, online. De podcast blijkt een doorslaand succes te zijn. Eind december 2023 hadden we zo’n 40.000 downloads. Dat worden er steeds meer. Het is mooi om te zien dat we met de podcast een breed publiek bereiken, die we op deze wijze deelgenoot kunnen maken van de indrukwekkende levensgeschiedenissen van mensen in Nederland die zijn afgestaan en/of geadopteerd. In 2024 gaan we door met een nieuw seizoen van de podcast “Afgestaan”, dé Binnenlandse afstands- en adoptiepodcast.

Bijeenkomsten voor binnenlands afgestanen en/of geadopteerden

In de maanden april en september 2023 organiseerden we ontmoetingsdagen voor binnenlands afgestanen en/of geadopteerden. In de bijeenkomst in april 2023 hadden we twee medewerkers van het Nationaal Archief te Den Haag, Martine Verbeek en Esther van Hofwegen te gast. Zij vertelden over de overbrenging van de afstands- en adoptiedossiers van de Raad voor de Kinderbescherming naar het Nationaal Archief.

Tijdens de bijeenkomst in september 2023 was commissievoorzitter Micha de Winter samen met commissielid Trudy Dehue te gast om te vertellen en vragen te beantwoorden over het onderzoek naar de geschiedenis binnenlandse van afstand en adoptie tussen 1956 en 1984.

De dagen stonden bovenal in het teken van elkaar ontmoeten, ervaringen uitwisselen en gewoon samenzijn onder elkaar. Beide dagen werden door de aanwezigen goed ontvangen en ervaren en men heeft aangegeven dat de dagen wederom voor herhaling vatbaar zijn

Onderhouden contact met Commissie de Winter, onderzoek naar binnenlandse afstand en adoptie 1956-1984

In 2023 heeft het bestuur van Stichting Verleden in Zicht in verschillende samenstellingen kennisgemaakt met de commissieleden en hun werkzaamheden. De commissievoorzitter heeft ons geïnformeerd over de opzet en uitvoering van het onderzoek. Ook maakten we kennis met Kenniscentrum Atria en een medewerker van de Universiteit van Maastricht die beide een deelonderzoek verzorgen voor het onderzoek. Onze rol als Stichting bleef, gezien de onafhankelijke positie die de commissie zo belangrijk acht, beperkt tot het adviseren, alarmeren t.a.v de opzet en uitwerking van het onderzoek. Zo hebben we ons als Stichting ViZ kritisch uitgelaten over het gebrek aan focus op het afstandsgedeelte van de levens van betrokkenen en de sterke focus op de adoptie. De commissie heeft het advies niet opgevolgd, wat we als belangenorganisatie betreuren. De commissie heeft aangegeven eerste kwartaal van 2025 het onderzoeksrapport te presenteren.

Behartigen belangen bij het overbrengen van de afstands- en adoptiedossiers van de Raad voor de Kinderbescherming naar het Nationaal Archief

Afgelopen jaar werd er gestart met het project overbrenging van de afstands- en adoptiedossiers van de Raad voor de Kinderbescherming naar het Nationaal Archief. Stichting Verleden in Zicht is meerdere malen geïnformeerd over de overbrenging en de voorwaarden waaronder dit plaatsvindt. Met name de toegankelijkheid van de dossiers had voor ons prioriteit in deze gesprekken. Het ontsluiten van deze dossiers en de beperkt toegankelijke status hebben we bij elke bijeenkomst onder de aandacht gebracht. De voor ons belangrijke onbeperkte inzage mogelijkheid en kopieer-en fotokopie recht

(dit is vooralsnog niet toegestaan bij beperkt toegankelijke dossiers) zullen we blijven agenderen. We zullen ons hier ook in 2024 hard voor blijven maken.

WOO-verzoeken

VIZ heeft met regelmaat verzocht om informatie over de procedure overbrenging afstands- en adoptiedossiers van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) naar het Nationaal archief (NA) en de daarbij toekomst toe te passen inzage procedure door het NA. Helaas heeft noch de RvdK noch het NA antwoorden gegeven op onze inhoudelijke vragen. Vanwege het grote belang van de dossiers en hun inhoud voor afgestanen en geadopteerden hebben wij besloten twee verzoeken gebaseerd op de Wet openbare overheid (Woo) in te dienen.

In 2007 heeft de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed onderzoek gedaan naar de vertraging van de overbrenging van de afstands- en adoptiedossiers van de RvdK naar het NA. De Inspectie heeft tijdens het onderzoek erkend dat adoptiedossiers een historische en maatschappelijke waarde hebben en tevens een aanvulling zijn van de archieven van de burgerlijke stand. De dossiers zijn voor geadopteerden/ afgestanen van onschatbare waarde omdat ze informatie bevatten over de ontstaansgeschiedenis, redenen van afstand/adoptie en informatie over tot heden bij vele betrokkenen onbekende bloedverwanten/ belangrijke verzorgers.

Omdat VIZ wil weten waarom de overdracht van deze belangrijke dossiers zo lang duurt en tot heden nog niet voltooid is, waarom deze dossiers nog steeds niet onbeperkt toegankelijk zijn, heeft VIZ, bij NA en de RvdK WOO-verzoeken ingediend. Deze WOO-verzoeken zijn op 7 augustus 2023 verstuurd. Tot heden heeft de RvdK een klein deel van de gevraagde informatie gestuurd middels een deelbesluit. Het NA en de RvdK hebben daarnaast meegedeeld dat het afhandelen van de WOO-verzoeken vertraging oploopt.

Kamervragen namens VIZ over inzage adoptiedossiers

De Kamerleden Ellian(VVD) en van Nispen (SP) hebben namens VIZ op 25 oktober 2023 Kamervragen gesteld waarom er nog steeds geen volledige inzage en toegang is tot de adoptiedossiers. De Minister van rechtsbescherming antwoordde op 27 november 2023 kort gezegd dat het

een complex proces is maar hij zich volledig in blijft zetten om de dossiers die onder de reikwijdte van de Archiefwet vallen, zo snel mogelijk over te laten dragen aan het Nationaal Archief opdat deze zo goed mogelijk vindbaar zijn en kunnen worden ingezien. Nog korter gezegd we zijn er mee bezig.

Schadeclaim privacy schendingen

In september 2021 heeft VIZ een schadeclaim ingediend bij het Ministerie van J&V met een verzoek om compensatie voor alle privacyschendingen zoals gepleegd in het vorige onderzoek. De privacyschendingen betroffen het onbeveiligd en onrechtmatig opslaan, bewaren en verwerken van bijzondere persoonsgegevens van betrokkenen bij het onderzoek. VIZ is hierover vanaf september 2021 tot oktober 2023 in gesprek geweest met het Ministerie van J&V met het doel voor alle betrokkenen een vast bedrag ter compensatie te verkrijgen zodat gedupeerden de pijnlijke weg van een procedure bespaard bleef. Het Ministerie van V&J heeft op 12 oktober 2023 aan VIZ laten weten dat zij het voorstel van september 2021 om een regeling te treffen voor alle gedupeerden afwijst. Het Ministerie van J&V verwijst hiervoor naar het advies van de landsadvocaat. Deze stelt dat niet meer achterhaald kan worden of er schade is geleden c.q. of er sprake was van onrechtmatig handelen met bijzondere persoonsgegevens omdat het Ministerie van J&V in maart 2022 alle persoonsgegevens van de deelnemers heeft vernietigd. Alle (veelal kwetsbare) betrokkenen wiens privacy ernstig is geschonden moeten nu individueel een procedure starten tegen de staat. VIZ is bezig met de organisatie van de vervolgstappen.

Overige activiteiten 2023

- We overleggen geregeld met de Fiom en vragen om de archieven ongehinderd te openen. We gaven in overweging de archieven van de Fiom over te dragen aan het Nationaal Archief, net zoals de Raad voor de Kinderbescherming doet.
- Met het ministerie van J & V zijn we in overleg over allerlei adoptiezaken waaronder het door hen voorgestelde expertisecentrum. Stichting Verleden in Zicht geeft in de gesprekken bij het ministerie steeds aan dat ongehinderde toegang tot archieven en eenvoudige juridische procedures bovenaan onze wensenlijst staan. Mede door gesprekken met interlandelijk geadopteerden en met de medewerkers van het ministerie kregen we een duidelijk beeld van de werkzaamheden van een expertisecentrum, men mag geen individuele hulp verlenen, alleen doorverwijzen.

- De belangrijkste doelstellingen van VIZ, de belangrijkste wensen van onze doelgroep omvatten:

- volledige vergoeding voor kosten naamswijzigingen en alle hieruit voortvloeiende kosten;
- volledige vergoeding kosten terugdraaien adoptie;
- volledige vergoeding voor ondersteuning en kosten zoektochten naar familie;
- volledige vergoeding psychosociale hulp, te declareren bij de zorgverzekeraar.

Begin 2024 heeft VIZ in een brief aan het Ministerie van J & V laten weten dat voor het behalen van voornoemde doelstellingen geen expertisecentrum nodig is.

Veel van onze activiteiten kosten geld. Van het ministerie van J&V krijgen we subsidie en van een aantal sympathisanten ook donaties. Daar zijn we natuurlijk erg blij mee. Een verkort overzicht van onze uitgaven en inkomsten:

Subsidie	27.000
Donaties	298
Rente	128
Inkomsten	27.426
Podcasts	15.027
Website	2.249
Ontmoetingsdagen	4.309
Overige kosten	2.974
Uitgaven	24.559